وزارت معارف

هنر رسامی

صنف پنجم

سال چاپ: ۱۳۹۷ هـ ش

سرود ملی

دا وطن افغانسـتـان دی　　دا عـزت د هـر افغان دی
کور د سولې کور د تورې　　هر بچی یې قهرمـان دی
دا وطن د ټولـو کور دی　　د بـلـوڅـو د ازبکـو
د پښـتـون او هـزاره وو　　د تـرکمنـو د تـاجکـو
ورسـره عرب، گوجـر دي　　پـامیریـان، نـورسـتانیـان
براهوي دي، قزلباش دي　　هـم ایمـاق، هم پشه یان
دا هېــواد به تل ځلیږي　　لکه لمـر پر شنه آسمان
په سینـه کې د آسیـا به　　لکـه زړه وي جـاویـدان
نوم د حق مـو دی رهبـر　　وایـو الله اکبر وایو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحیم

وزارت معارف

هنر رسامی

صنف پنجم

سال چاپ: ۱۳۹۷ هـ.ش.

مشخصات کتاب

مضمون: هنر رسامی

مؤلفان: گروه مؤلفان کتاب‌های درسی بخش هنر نصاب تعلیمی

ویراستاران: اعضای دیپارتمنت ویراستاری و ایدیت زبان دری

صنف: پنجم

زبان متن: دری

انکشاف دهنده: ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی

ناشر: ریاست ارتباط و آگاهی عامۀ وزارت معارف

سال چاپ: ۱۳۹۷ هجری شمسی

مکان چاپ: کابل

چاپ‌خانه: مطبعۀ بهیر

ایمیل آدرس: curriculum@moe.gov.af

پیام وزیر معارف

اقرأ باسم ربک

سپاس و حمد بیکران آفریدگار یکتایی را که بر ما هستی بخشید و ما را از نعمت بزرگ خواندن و نوشتن برخوردار ساخت، و درود بی‌پایان بر رسول خاتم- حضرت محمد مصطفی ﷺ که نخستین پیام الهی بر ایشان «خواندن» است.

چنانچه بر همه‌گان هویداست، سال ۱۳۹۷ خورشیدی، به نام سال معارف مسمی گردید. بدین ملحوظ نظام تعلیم و تربیت در کشور عزیز ما شاهد تحولات و تغییرات بنیادینی در عرصه‌های مختلف خواهد بود؛ معلم، متعلم، کتاب، مکتب، اداره و شوراهای والدین، از عناصر شش‌گانه و اساسی نظام معارف افغانستان به شمار می‌روند که در توسعه و انکشاف آموزش و پرورش کشور نقش مهمی را ایفا می‌نمایند. در چنین برهه سرنوشت‌ساز، رهبری و خانوادۀ بزرگ معارف افغانستان، متعهد به ایجاد تحول بنیادی در روند رشد و توسعه نظام معاصر تعلیم و تربیت کشور می‌باشد.

از همین‌رو، اصلاح و انکشاف نصاب تعلیمی از اولویت‌های مهم وزارت معارف پنداشته می‌شود. در همین راستا، توجه به کیفیت، محتوا و فرایند توزیع کتاب‌های درسی در مکاتب، مدارس و سایر نهادهای تعلیمی دولتی و خصوصی در صدر برنامه‌های وزارت معارف قرار دارد. ما باور داریم، بدون داشتن کتاب درسی باکیفیت، به اهداف پایدار تعلیمی در کشور دست نخواهیم یافت.

برای دستیابی به اهداف ذکرشده و نیل به یک نظام آموزشی کارآمد، از آموزگاران و مدرسان دلسوز و مدیران فرهیخته به‌عنوان تربیت کننده‌گان نسل آینده، در سراسر کشور احترامانه تقاضا می‌گردد تا در روند آموزش این کتاب درسی و انتقال محتوای آن به فرزندان عزیز ما، از هر نوع تلاشی دریغ نورزیده و در تربیت و پرورش نسل فعال و آگاه با ارزش‌های دینی، ملی و تفکر انتقادی بکوشند. هر روز علاوه بر تجدید تعهد و حس مسؤولیت پذیری، با این نیت تدریس راآغاز کنند، که در آیندۀ نزدیک شاگردان عزیز، شهروندان مؤثر، متمدن و معماران افغانستان توسعه یافته و شکوفا خواهند شد.

همچنین از دانش آموزان خوب و دوست داشتنی به مثابه ارزشمندترین سرمایه‌های فردای کشور می‌خواهم تا از فرصت‌ها غافل نبوده و در کمال ادب، احترام و البته کنجکاوی علمی از درس معلمان گرامی استفادۀ بهتر کنند و خوشه چین دانش و علم استادان گرامی خود باشند.

در پایان، از تمام کارشناسان آموزشی، دانشمندان تعلیم و تربیت و همکاران فنی بخش نصاب تعلیمی کشور که در تهیه و تدوین این کتاب درسی مجدانه شبانه روز تلاش نمودند، ابراز قدردانی کرده و از بارگاه الهی برای آن‌ها در این راه مقدس و انسان‌ساز موفقیت استدعا دارم.

با آرزوی دستیابی به یک نظام معارف معیاری و توسعه یافته، و نیل به یک افغانستان آباد و مترقی دارای شهروندان آزاد، آگاه و مرفه.

دکتور محمد میرویس بلخی

وزیر معارف

فهرست

درس ۱

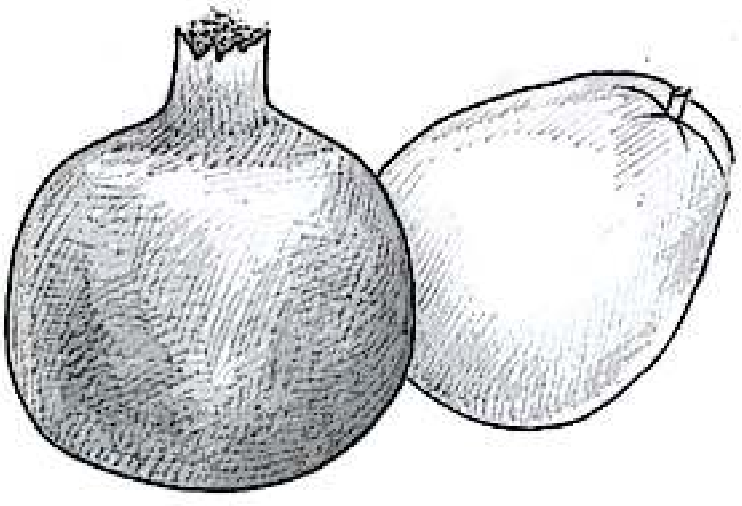
ترسیم انار و بهی

هدف

آشنایی شاگردان با روش ترسیم انار و بهی و پرداز آن‌ها با پنسل

پرسش ها:

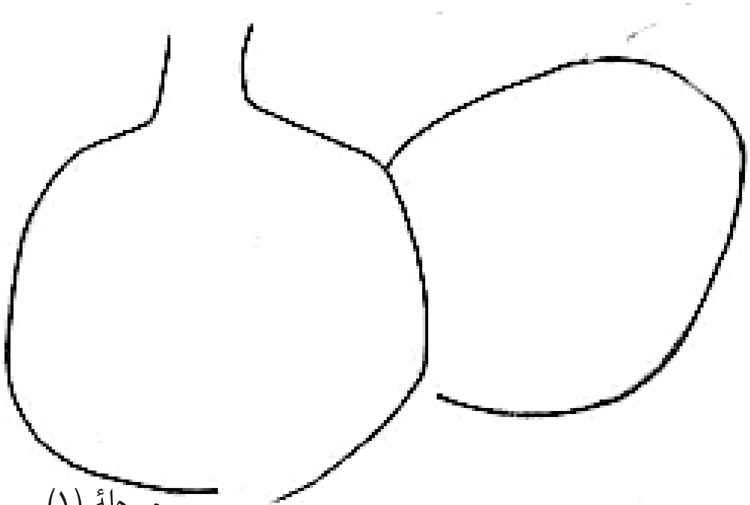
- گاهی شکل انار و بهی را توسط پنسل رسم کرده و پرداز داده اید؟
- آیا گفته می‌توانید شکل انار و بهی از هم چه فرق دارد؟

مرحلۀ (۲)

فعالیت

شکل زیر را با خطهای خفیف توسط پنسل رسم نموده، مراحل آن را در نظر گرفته و پرداز دهید.

مرحلهٔ (۱)

کار خانه گی

مطابق میل تان یکی از میوه‌های شکل فوق را درکتابچه‌های تان رسم نمایید.

درس ۲

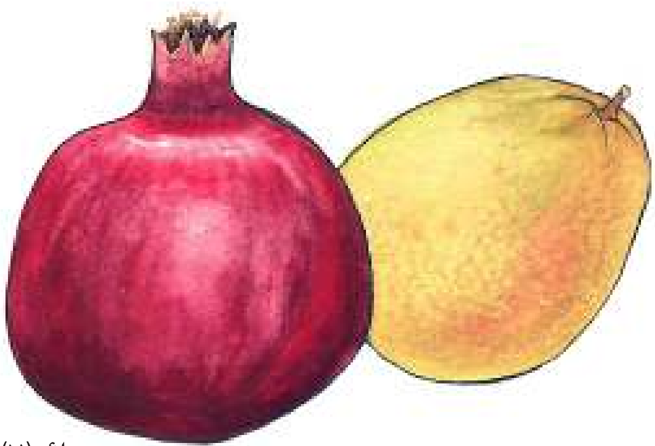
رنگ آمیزی انار و بهی

هدف

آشنایی شاگردان با رنگ آمیزی انار و بهی

پرسش ها:

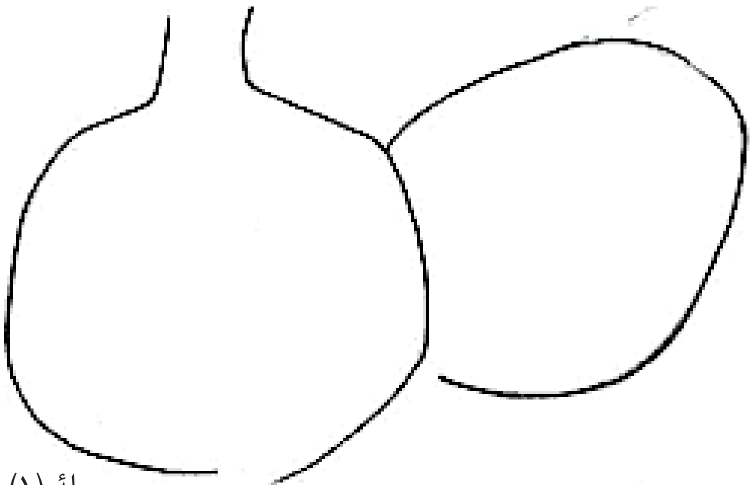
- به نظر شما رنگ‌های انار و بهی از هم چه فرق دارند؟
- چه فکر می‌کنید، انار و بهی را با کدام رنگ‌ها رنگ آمیزی می‌نمایند؟

مرحلهٔ (۲)

فعالیت

نخست شکل‌های داده شدهٔ زیر را با خطهای خفیف رسم نمایید؛ سپس به رنگ آمیزی آن‌ها بپردازید.

مرحلهٔ (۱)

کار خانه گی

یکی از میوه‌ها را مطابق میل خود انتخاب نموده آن را رسم و رنگ آمیزی نمایید.

درس ۳

کاردستی

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ساختن کار دستی از مواد محیطی

پرسش: به نظر شما در ساختن کار دستی انار و ناک از کدام مواد استفاده می‌شود؟

مرحلهٔ (۳)

فعالیت

با دقت فکر نموده و مطابق میل تان از مواد دست داشته یک کاردستی شکل انار و ناک را بسازید.

مرحلۀ (۱)

مرحلۀ (۲)

کار خانه گی

در بارۀ ساختن کار دستی شکل انار و ناک از والدین تان مشورت بگیرید.

درس ۴

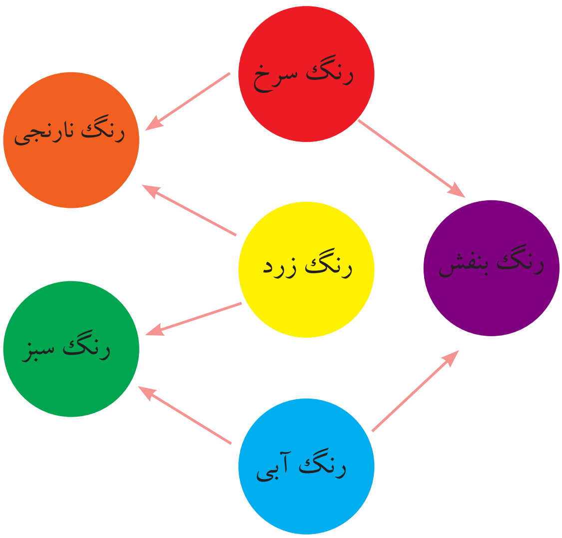
رنگ‌های اصلی

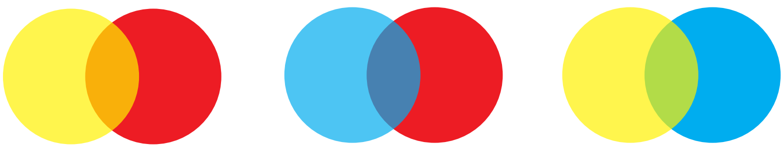
هدف

آشنایی شاگردان با سه رنگ اصلی و طرز ترکیب آن ها

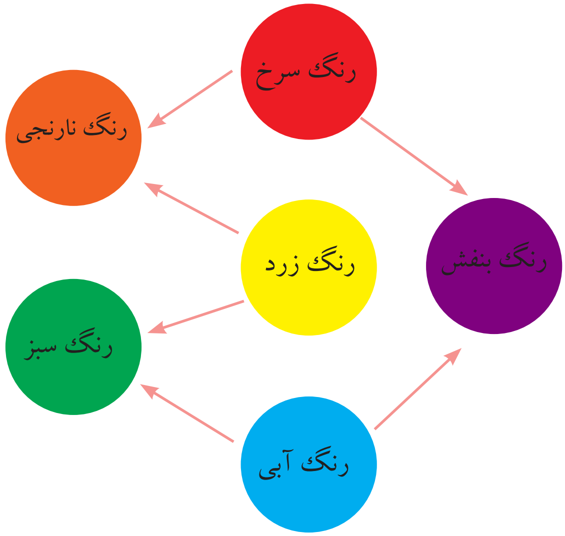
پرسش ها:

• چه فکر می‌کنید از سه رنگ زیر، چند رنگ ساخته می‌توانید؟
• آیا گفته می‌توانید از ترکیب دو رنگ سرخ و آبی، کدام رنگ به دست می‌آید؟

فعالیت: مطابق شکل‌های زیر؛ رنگ‌ها را ترکیب کرده و بگویید که رنگ‌های حاصل شده چه نام دارند؟ در ترکیب رنگ‌ها دقت کرده و دو رنگ را به طور مساویانه باهم ترکیب کنید.

کار خانه گی

ترکیب رنگ‌های اصلی را از روی کتاب درسی در کتابچه‌های رسم تان عملاً کار کنید.

درس ۵

رسم تخیلی

هدف

آشنایی شاگردان با رسم‌های تخیلی و رنگ آمیزی آن ها

پرسش: از کدام رنگ‌ها برای رنگ آمیزی شکل زیر استفاده کرده می‌توانید؟

مرحلهٔ (۳)

فعالیت

در بارهٔ اشیایی که فکر نموده اید آن‌ها را روی صفحهٔ کاغذ با در نظر داشت مراحل آن ترسیم نموده؛ سپس آن را رنگ آمیزی نمایید.

مرحلهٔ (۱)

مرحلهٔ (۲)

کار خانه گی

یک رسم تخیلی را رسم کرده و به صنف بیاورید.

درس ٦

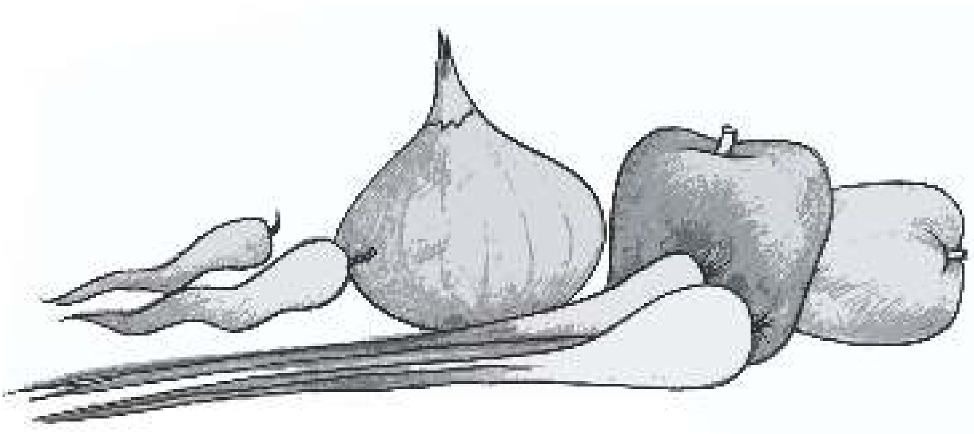
ترسیم سبزی ها

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم سبزی‌ها توسط پنسل

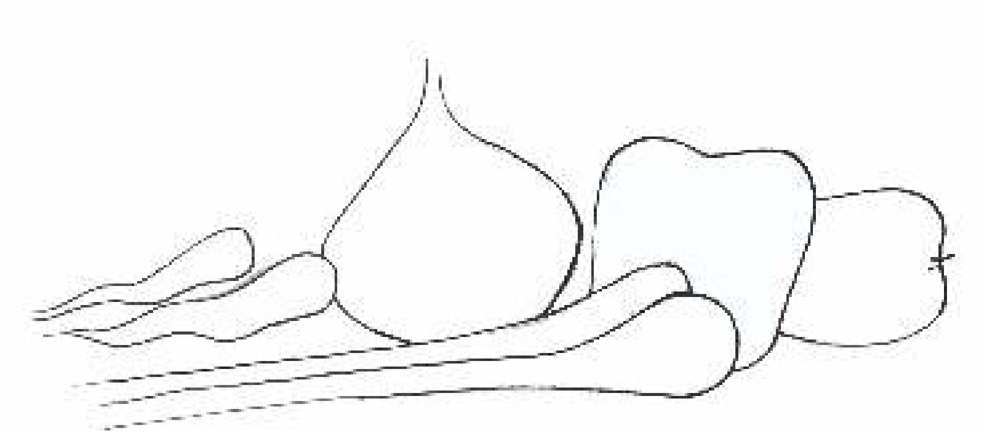
پرسش‌ها:

- چه فکر می‌کنید؟ شکل زیر را توسط چه بر جسته می‌سازید؟
- گاهی سبزی‌ها را توسط پنسل رسم نموده اید؟

مرحلهٔ (٢)

فعالیت: شکل زیر را توسط پنسل طرح (سکیچ) نموده و آن را پرداز بدهید. با توجه به فعالیت داده شده کوشش نمایید ابتدا خطهای بیرونی شکل‌های زیر را خفیف ترسیم و با پنسل برجسته نمایید.

مرحلهٔ (۱)

کار خانه گی

یکی از سبزی‌ها را در کتابچه‌های رسم تان توسط پنسل ترسیم و بعد آن را پرداز بدهید.

درس ۷

رنگ آمیزی سبزی ها

هدف
آشنایی شاگردان با طرز رنگ آمیزی سبزی ها

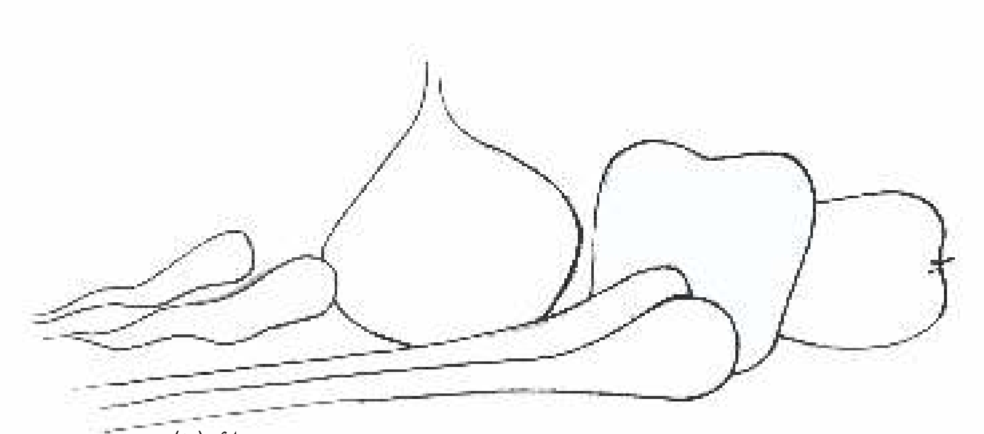
پرسش ها:

- در محیط تان کدام سبزی‌ها پیدا می‌شود آیا آن‌ها را رسم و رنگ آمیزی نموده اید؟
- سبزی‌های محیط شما دارای کدام رنگ‌ها اند؟

مرحلهٔ (۲)

فعالیت: شکل زیر را بعد از رسم نمودن مطابق میل خویش رنگ آمیزی نمایید. در وقت رنگ آمیزی اگر به کدام مشکل مواجه شدید از استاد کمک بگیرید و نظافت را مدنظر داشته باشید.

مرحلۀ (۱)

کار خانه گی

یکی از سبزی‌ها را رسم نموده؛ سپس آن را رنگ آمیزی کنید.

درس ۸

ترسیم درخت

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم درخت و رنگ آمیزی آن

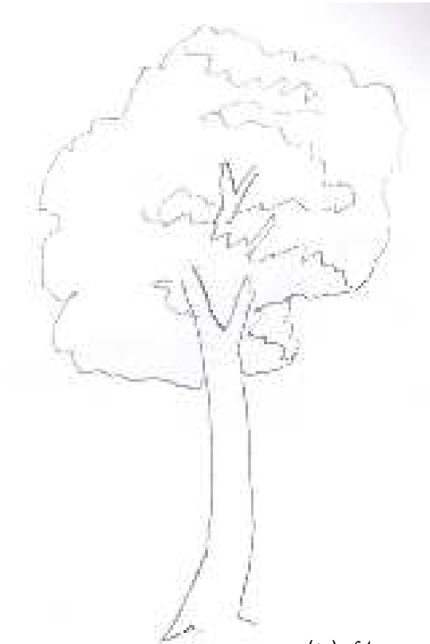
پرسش ها:

- گاهی کدام درخت را رسم و رنگ آمیزی نموده اید؟
- به نظر شما، در رنگ آمیزی درخت از کدام رنگ‌ها استفاده می‌شود؟

مرحلهٔ (۳)

فعالیت: درختان زیر را با در نظر داشت مراحل رسامی، مطابق هدایات و رهنمایی استاد با خطهای خفیف رسم نموده؛ سپس مطابق میل خویش رنگ آمیزی کنید.

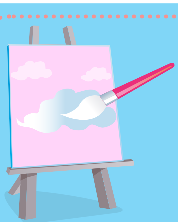

مرحلهٔ (۱)

مرحلهٔ (۲)

کار خانه گی

یکی از درختان محیط خانهٔ تان را رسم و رنگ آمیزی نمایید.

درس ۹

رسم تخیلی

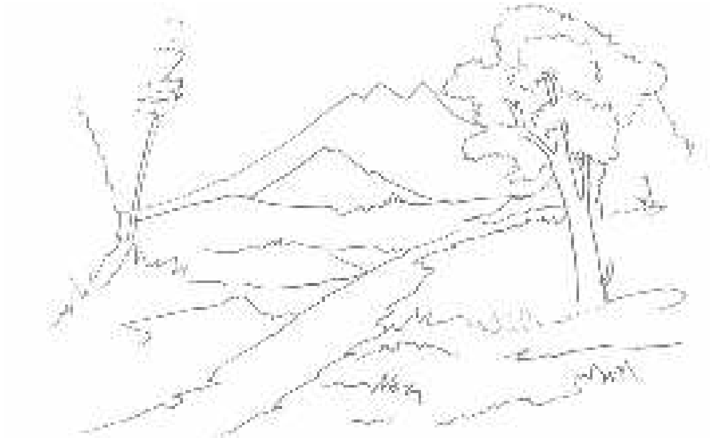
هدف

آشنایی شاگردان با اشکال تخیلی و طرز ترسیم آن‌ها

پرسش: گاهی کدام شکل تخیلی را رسم کرده اید؟

فعالیت: شکلی را که قبلاً دیده اید، در بارۀ آن برای چند لحظه فکر کنید؛ سپس آن را مرحله به مرحله مطابق میل خویش به روی صفحه کاغذ رسم نموده؛ پرداز دهید و در آخر رنگ آمیزی کنید.

مرحلۀ (۱)

مرحلۀ (۲)

کار خانه گی

آنچه را که در ذهن تان می‌گذرد درکتابچۀ رسم، ترسیم نموده و به صنف بیاورید.

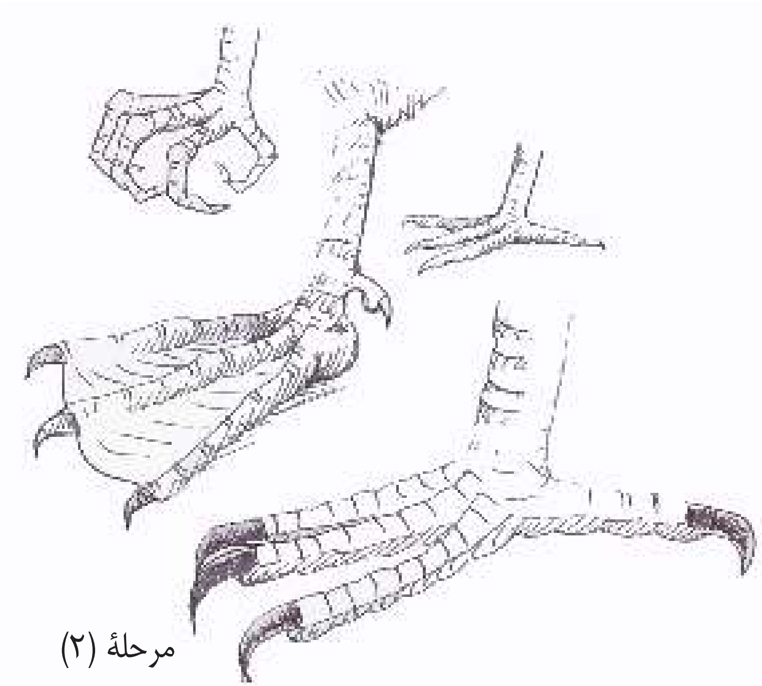
درس ۱۰ ترسیم پاهای پرنده‌گان

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم و پرداز دادن اعضای بدن پرنده‌گان

پرسش ها:

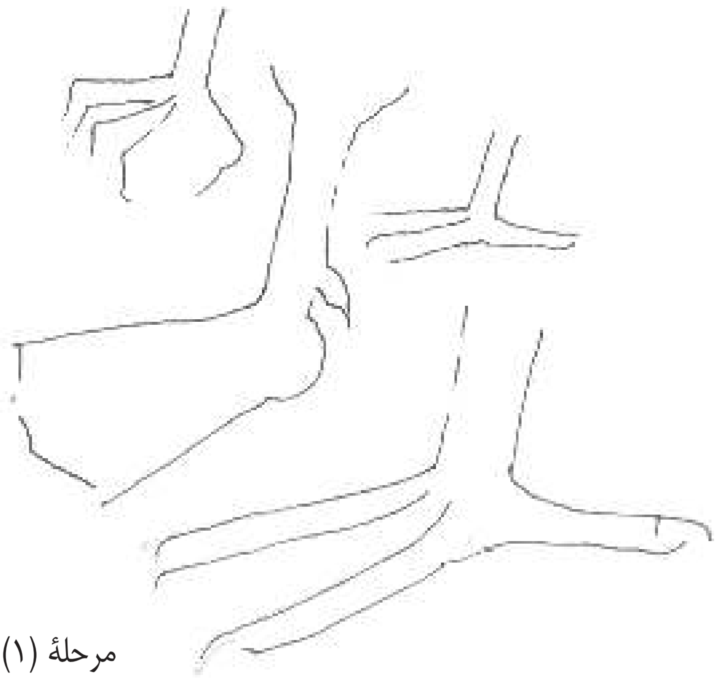
- آیا تا حال پاهای کدام پرنده را رسم نموده اید؟
- در تصویر زیر چه می‌بینید؟

مرحلهٔ (۲)

فعالیت

شکل زیر را با در نظر داشت مراحل رسامی با دقت سکیچ نموده و توسط پنسل آن را پرداز بدهید.

مرحلهٔ (۱)

کار خانه گی

در بارهٔ پرنده‌گان از والدین خود بپرسید؛ سپس یکی از پاهای پرنده‌گان را توسط پنسل رسم کرده به صنف بیاروید.

درس ۱۱ رنگ آمیزی پاهای پرنده‌گان

هدف

آشنایی شاگردان با طریقهٔ رنگ آمیزی اعضای بدن پرنده‌گان

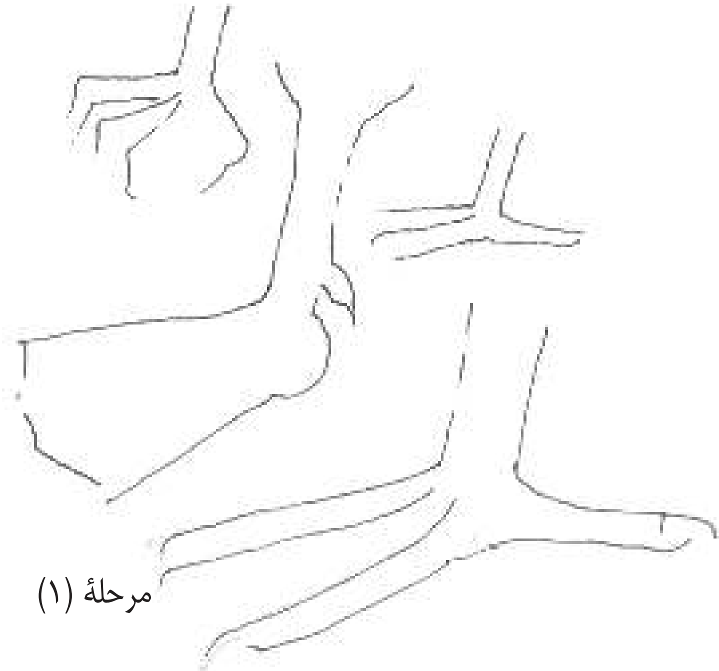
پرسش: • به نظر شما، رسم کردن پای کدام پرنده آسانتر است؟
• چه فکر می‌کنید در رنگ آمیزی پاهای پرنده‌گان از کدام رنگ ها کار گرفته می‌شود؟

مرحلهٔ (۲)

فعالیت

شکل زیر را با در نظرداشت مراحل رسامی، تکمیل نموده؛ سپس آن را رنگ آمیزی نمایید.

مرحلهٔ (۱)

کار خانه گی

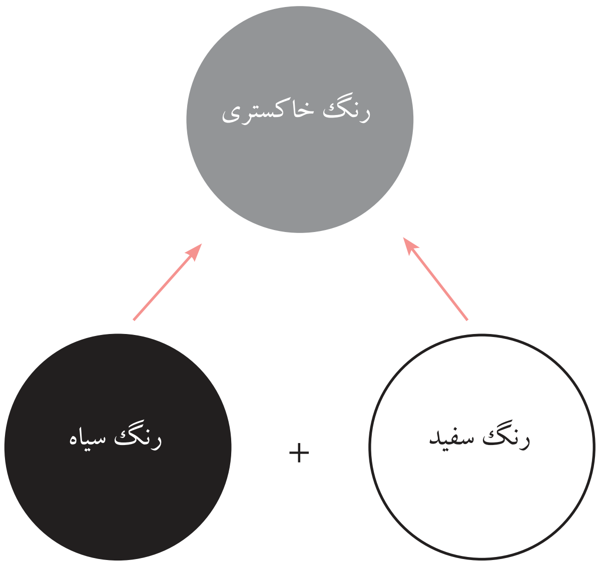
از روی کتاب درسی یکی از پاهای پرنده‌گان را ترسیم و رنگ آمیزی کنید.

درس ۱۲ رنگ‌های بی طرف

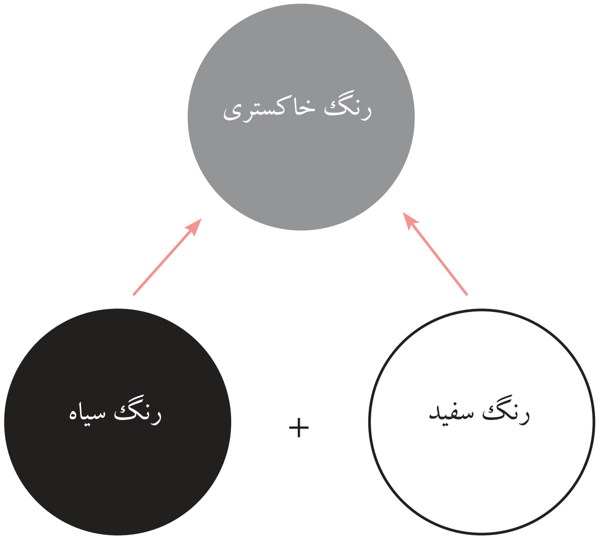
هدف

آشنایی شاگردان با رنگ‌های بی طرف و استفاده از آن‌ها.

پرسش: چه فکر می‌کنید، رنگ‌های بی طرف کدام‌ها اند؟

فعالیت: از سه رنگ بی طرف سیاه، سفید و نصواری در رسامی خود برای روشن ساختن و تاریک ساختن تصویرها و شکل‌ها استفاده کنید؛ چنانچه جای تاریک را توسط رنگ سیاه و جای روشن را توسط رنگ سفید و سایهٔ تصاویر را توسط رنگ نصواری نشان دهید.

کار خانه گی

در محیط ماحول خود رنگ‌های بی طرف را شناسایی نموده، در کتابچه‌های خود بنویسید و نام گذاری کنید.

درس ۱۳

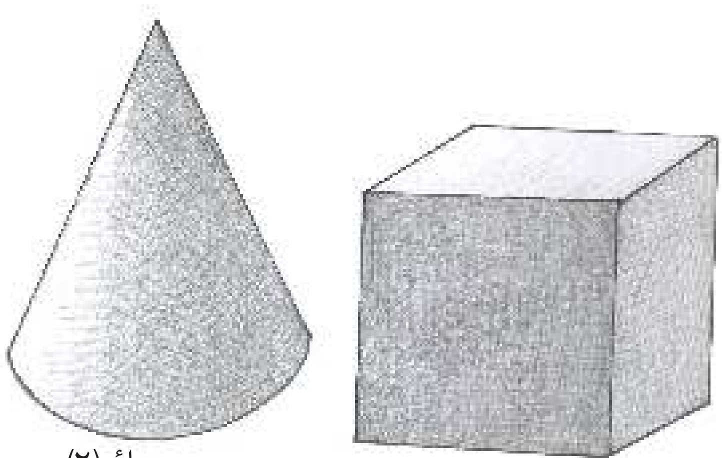
ترسیم اشکال هندسی

هدف

آشنایی شاگردان با طریقهٔ سکیچ اشکال هندسی و پرداز آن

پرسش ها: • چه فکر می‌کنید، کدام شکل‌ها را شکل‌های هندسی می‌گویند؟

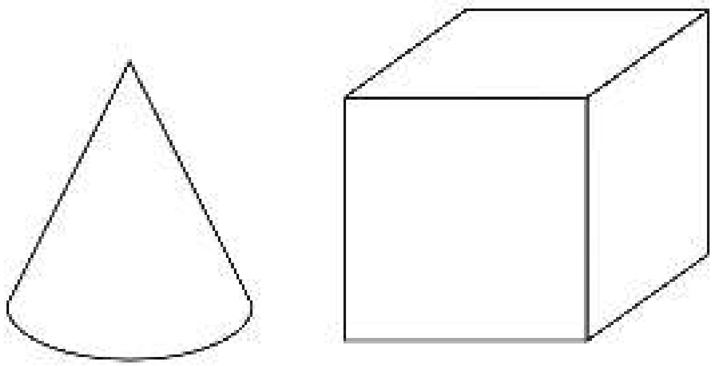
• گاهی شکل‌های هندسی را رسم و توسط پنسل پرداز داده اید؟

مرحلهٔ (۲)

فعالیت

بعد از تشریحات معلم در بارۀ شکل‌های هندسی، با هم مشورت کرده؛ سپس هریک از شکل‌های هندسی را به میل خود ترسیم و بعد پرداز دهید.

مرحلۀ (۱)

کار خانه گی

یکی از شکل‌های هندسی را ترسیم نموده و پرداز دهید.

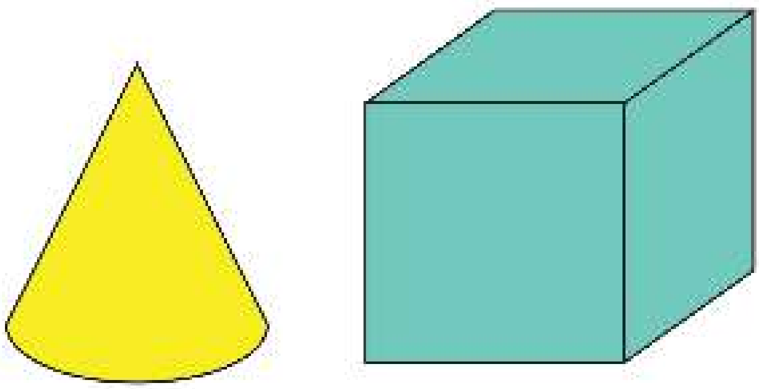
درس ۱۴ رنگ آمیزی شکل‌های هندسی

هدف

آشنایی شاگردان با رنگ آمیزی شکل‌های هندسی

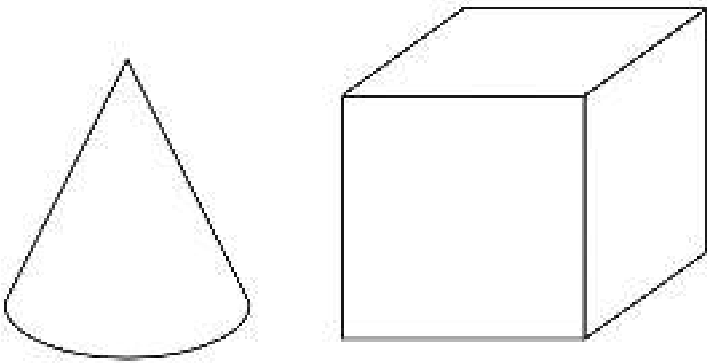
پرسش ها:

- در شکل‌های زیر چه می‌بینید نام ببرید؟
- در هر یک از شکل‌های زیر کدام رنگ‌ها را دیده می‌توانید؟

مرحلهٔ (۲)

فعالیت: هرگروه مطابق ذوق خویش یکی از شکل‌های زیر را ترسیم و رنگ آمیزی نموده؛ سپس مطابق هدایت معلم محترم، کارهای خود را به نمایش بگذارند.

مرحلهٔ (۱)

کار خانه گی

شکل‌های هندسی را از روی کتاب درسی ترسیم نموده؛ سپس آن‌ها را در کتابچه‌های خود رنگ آمیزی نمایید.

درس ۱۵ ساختن کاردستی

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ساختن کار دستی توسط انواع برگ ها

پرسش ها:

- تا حال از برگ‌ها چه چیزها ساخته اید؟
- در شکل زیر چه را مشاهده می‌کنید؟

مرحلهٔ (۲)

فعالیت

از انواع برگ‌های خشک کار دستی ساخته و مطابق میل خویش آن را رنگ آمیزی نمایید.

مرحلهٔ (۱)

کار خانه گی

از کاغذ، یک کاردستی بسازید و روز بعد آن را در صنف بیاورید.

درس ۱۶

رسم سر گاو

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم اعضای بدن حیوانات اهلی و پرداز آن ها

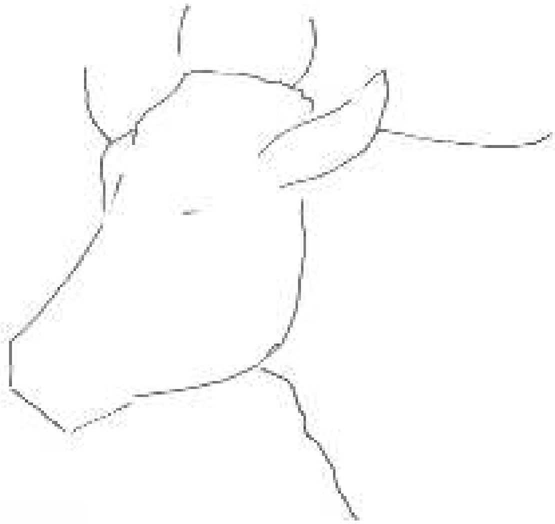
پرسش ها:

- گاهی سر گاو را ترسیم و پرداز داده اید؟
- در شکل زیر چه را مشاهده می‌نمایید؟

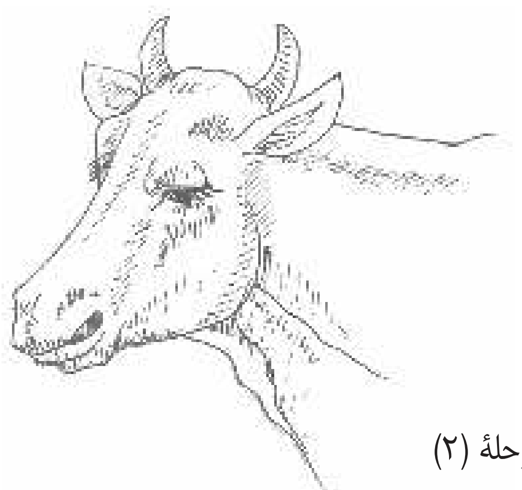

مرحلهٔ (۳)

فعالیت: شکل زیر را با خطهای خفیف طور مرحله یی رسم نموده؛ سپس با پنسل نرم پرداز بدهید، در جریان رسم کردن اگر به کدام مشکل مواجه می‌شوید از استاد کمک بخواهید.

مرحلهٔ (۱)

مرحلهٔ (۲)

کار خانه گی

حیوانات اهلی را در محیط ماحول خود مشاهده کنید و مطابق ذوق خود یکی از اعضای بدن آن‌ها را رسم کنید.

درس ۱۷

رنگ آمیزی سر اسپ

هدف
آشنایی شاگردان با طریقهٔ رنگ آمیزی سر اسپ

پرسش ها:

- چه فکر می‌کنید، در رنگ آمیزی سر اسپ از کدام رنگ‌ها استفاده می‌شود؟
- گاهی اسپ را از نزدیک مشاهده و اعضای بدن آن را رسم نموده اید؟

مرحلهٔ (۳)

فعالیت

شکل زیر را با درنظرداشت مراحل آن رسم نموده و به دقت رنگ آن آمیزی نمایید.

مرحلهٔ (۱)

مرحلهٔ (۲)

کار خانه گی

شکل یک حیوان را به میل خود رسم نموده، رنگ آمیزی نمایید.

درس ۱۸

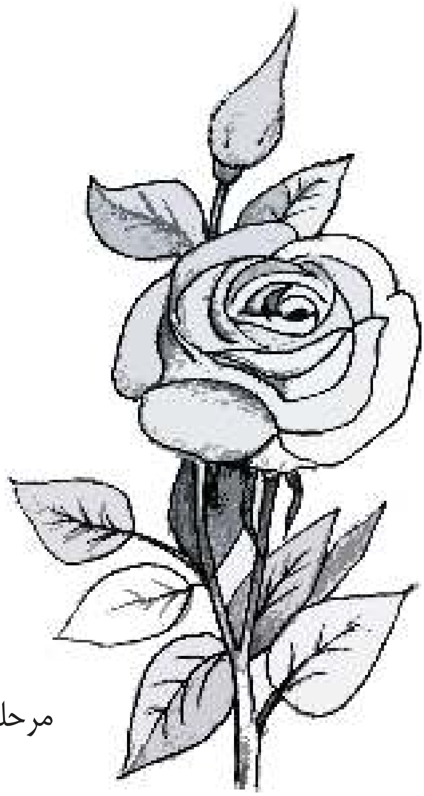
ترسیم گل

هدف

آشنایی شاگردان با (سکیچ) و پرداز گل‌ها با پنسل

پرسش ها:

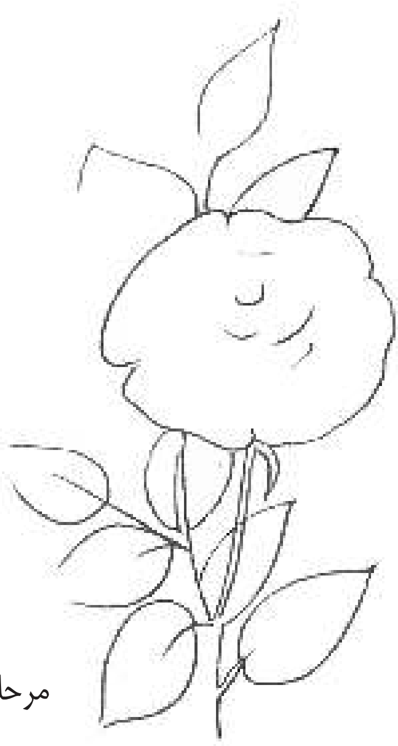
- در شکل زیر چه را می‌بینید؟
- گاهی گل را توسط پنسل ترسیم و پرداز داده اید؟

مرحلهٔ (۲)

فعالیت

شکل زیر را تحت نظارت و رهنمایی معلم محترم رسم نموده، با پنسل نرم آن را پرداز دهید.

مرحلهٔ (۱)

کار خانه گی

گل را از روی کتاب درسی در کتابچه‌های خود رسم کنید.

درس ۱۹

رنگ آمیزی گل

هدف

آشنایی شاگردان با طریقهٔ ترسیم و رنگ آمیزی گل

پرسش ها:

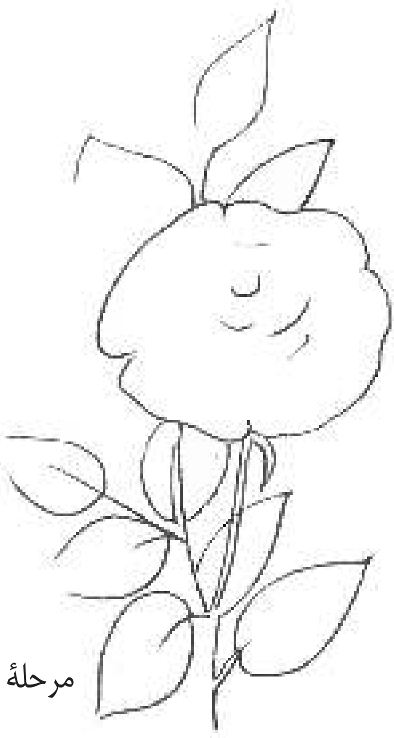
- گاهی گل را رسم کرده اید؟
- گاهی از یک رنگ در رنگ آمیزی شکل گل استفاده کرده اید؟

مرحلهٔ (۲)

فعالیت

شکل زیر را با در نظرداشت ترکیب رنگ ها، رنگ آمیزی کنید.

مرحلهٔ (۱)

کار خانه گی

گل را مطابق تصویر کتاب درسی طور مرحله یی در کتابچه‌های خویش ترسیم و در اخیر رنگ آمیزی نمایید.

درس ۲۰

رنگ آمیزی پرنده

هدف

آشنایی شاگردان با طرز رسامی پرنده‌گان توسط پنسل و رنگ آمیزی آن ها

پرسش‌ها:

- گاهی کدام پرنده را رسم و رنگ آمیزی نموده اید؟
- درشکل زیر چه را مشاهده می‌کنید؟

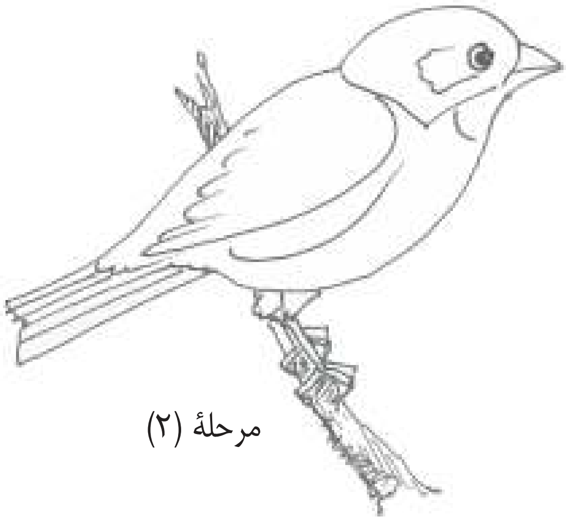
مرحلهٔ (۳)

فعالیت

شکل زیر را به دقت نگاه کنید. یکی از پرنده‌گان را به میل خود طور مرحله یی رسم و رنگ آمیزی نمایید.

مرحلهٔ (۱)

مرحلهٔ (۲)

کار خانه گی

با در نظرداشت رسم‌های مرحله یی کتاب درسی، یک پرنده را در کتابچه‌های خود ترسیم و رنگ آمیزی کنید.

درس ۲۱ رنگ آمیزی طوطی

هدف

شاگردان طرز رنگ آمیزی شکل طوطی را بدانند

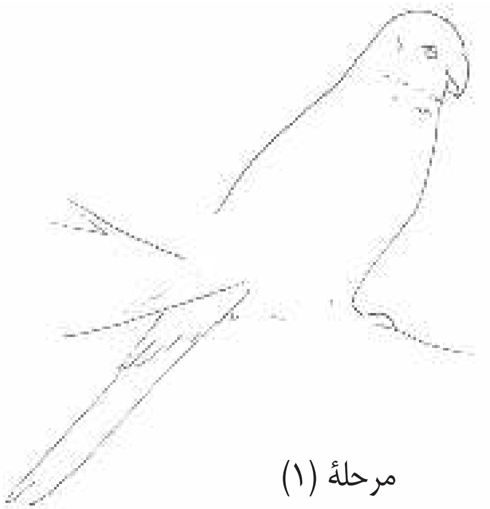
پرسش ها:

- چه فکر می‌کنید، در رنگ آمیزی شکل طوطی از کدام رنگ‌ها استفاده می‌شود؟
- در شکل زیر کدام پرنده دیده می‌شود نام بگیرید؟

مرحلهٔ (۳)

فعالیت: شکل زیر را مرحله به مرحله سکیچ و رنگ آمیزی نمایید. در رنگ آمیزی شکل طوطی باید دقت کنید. در صورت ضرورت از استاد کمک بخواهید.

مرحلۀ (۱)

مرحلۀ (۲)

کار خانه گی

مرحله (۲)

شکل طوطی را از روی کتاب درسی سکیچ و آن را در کتابچه‌های رسم خود رنگ آمیزی کنید.

درس ۳۲ تاپه کاری توسط برگ ها

هدف
آشنایی شاگردان با طریقهٔ تاپه کاری برگ‌ها توسط رنگ

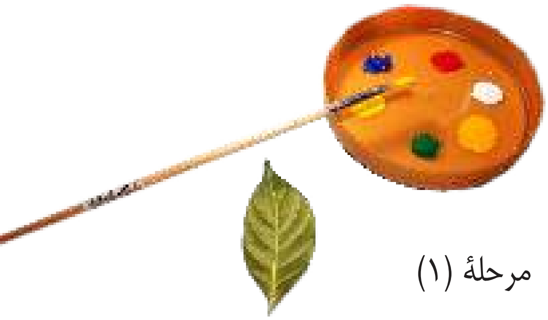
پرسش‌ها:

- گاهی با برگ توسط رنگ روی صفحهٔ کاغذ تاپه کاری نموده اید؟
- چه فکر می‌کنید، بر علاوهٔ شکل زیر، از برگ ها، دیگر کدام شکل‌ها را ساخته می‌توانید؟

مرحلهٔ (۵)

فعالیت: برگ هایی را که با خود آورده اید، آن‌ها را مطابق شکل زیر با هدایت معلم محترم توسط رنگ و برس، رنگ آمیزی نموده؛ سپس روی صفحهٔ کاغذ تاپه کاری نمایید.

مرحلهٔ (۱)

مرحلهٔ (۲)

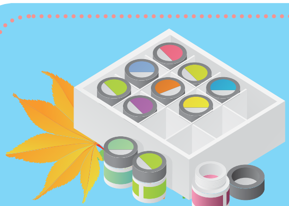
مرحلهٔ (۳)

مرحلهٔ (۴)

کار خانه گی

فعالیت داده شده را در خانه تکرار کنید.

درس ۳۳

ساختن شکل ابتکاری

هدف

آشنایی شاگردان با روش ساختن شکل پرنده توسط برگ و رنگ

پرسش‌ها:

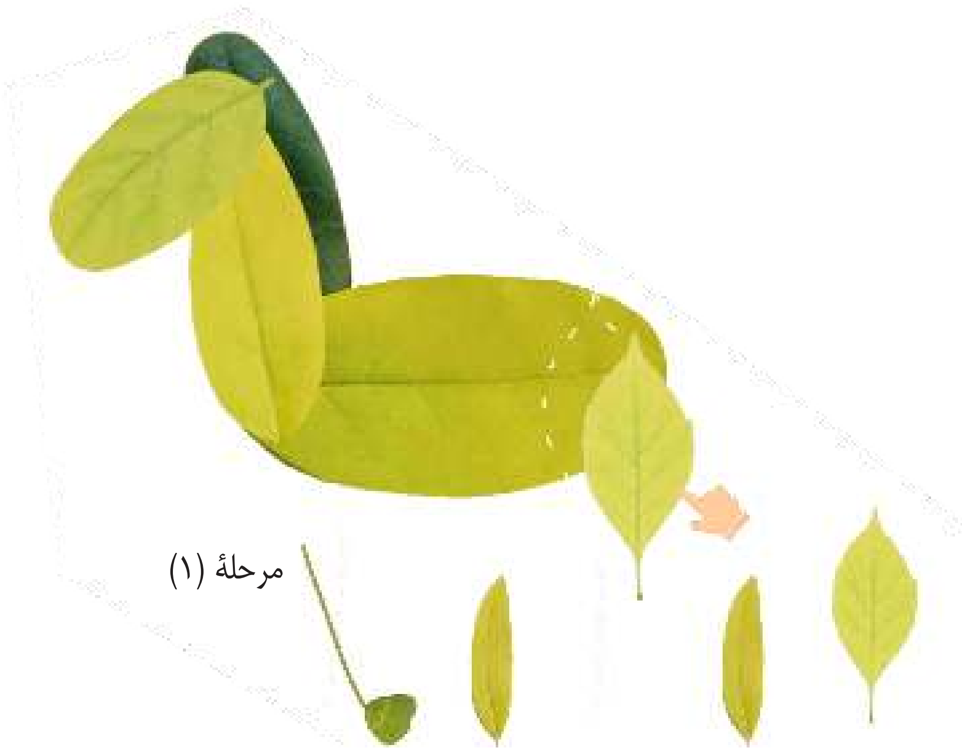
- گاهی از برگ‌های درخت چیزی ساخته اید؟
- شکل زیر چه نام دارد و از کدام مواد ساخته شده است؟

مرحلهٔ (۲)

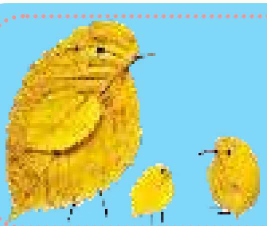
فعالیت

از برگ هایی که با خود آورده اید، با در نظر داشت شکل زیر و رهنمایی استاد، به میل خود یک شکل بسازید.

مرحلهٔ (۱)

کار خانه گی

از برگ‌های درخت یک کار دستی مطابق شکل کتاب درسی سازید.

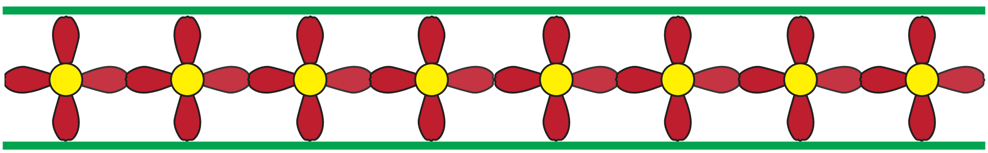
درس ۲۴ ترسیم دیزاین ها

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ساختن دیزاین گل

پرسش: گاهی از برگ‌های گل، کدام دیزاین ساخته اید؟

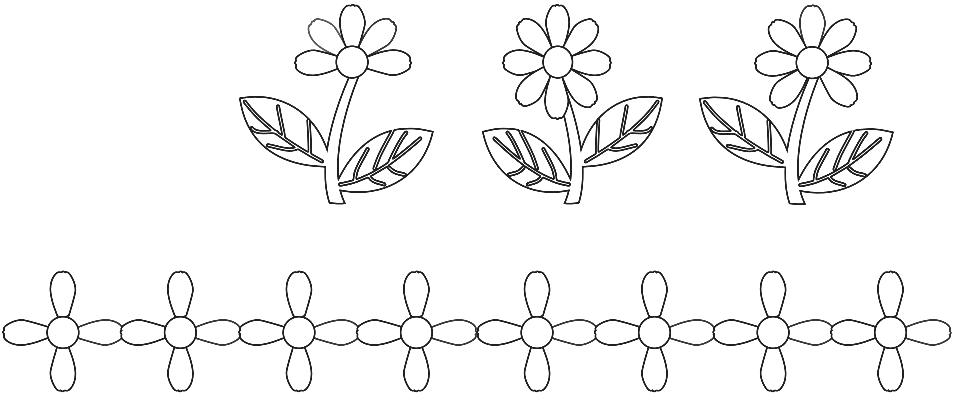

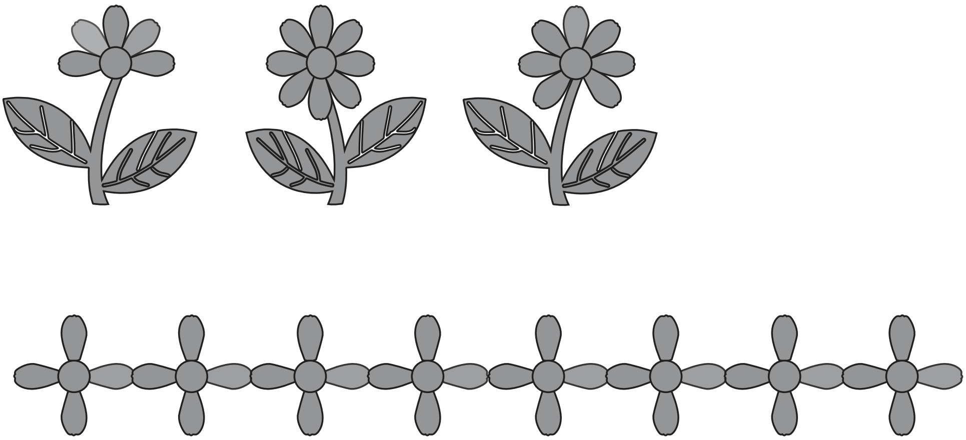
مرحلۀ (۳)

فعالیت

از برگ‌های دست داشتهٔ خویش طبق مرحله‌های آن یک دیزاین ابتکاری بسازید.

مرحلهٔ (۱)

مرحلهٔ (۲)

کار خانه گی

دیزاین‌های فوق را در کتابچه‌های تان رسم کرده به صنف بیاورد.

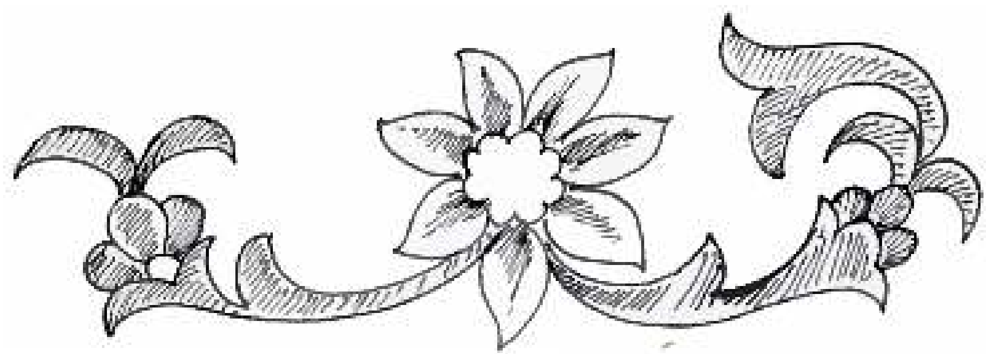
درس ۲۵

ترسیم دیزاین

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم اقسام دیزاین‌ها توسط پنسل

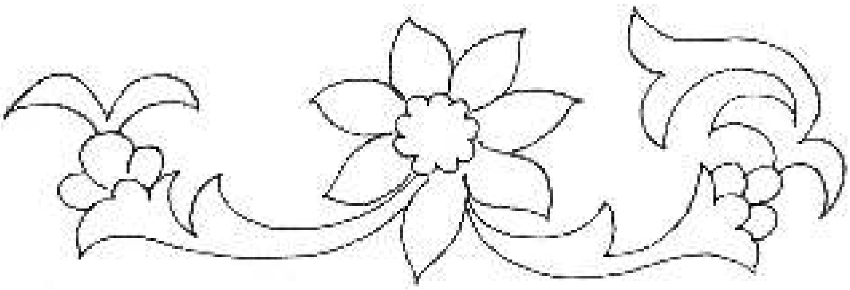
پرسش: اگر به ترسیم دیزاین‌ها مهارت پیدا کنید از آن‌ها در کدام موارد استفاده می‌کنید؟

مرحلهٔ (۲)

فعالیت

شکل زیر را توسط خطها با پنسل پرداز داده و آن را طور مرحله یی ترسیم نمایید.

مرحلهٔ (۱)

کار خانه گی

یک بار دیگر دیزاین‌ها را در کتابچه‌های خود ترسیم نمایید.

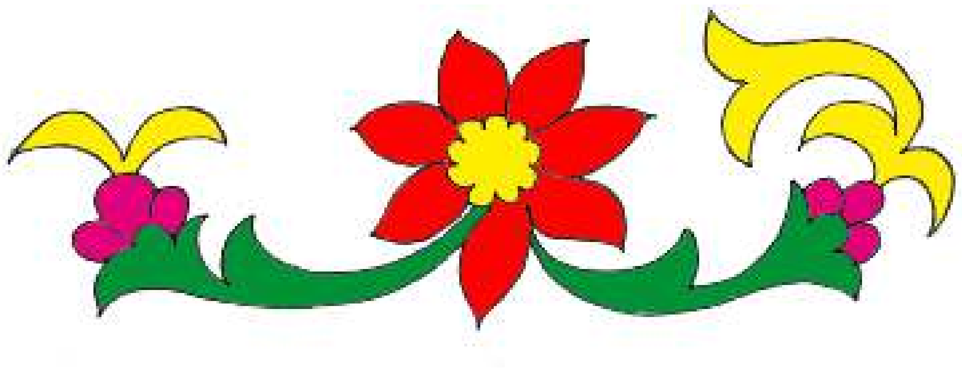
درس ۳۶

رنگ آمیزی دیزاین

هدف

آشنایی شاگردان با طریقهٔ رنگ آمیزی دیزاین ها

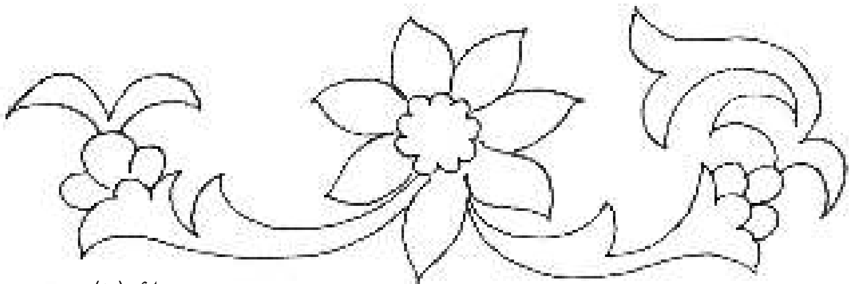
پرسش: چه فکر می‌کنید، دیزاین‌های نقاشی اسلامی در چی چیزها به کار برده می‌شود؟

مرحلهٔ (۲)

فعالیت

شکل زیر را ترسیم نموده و آن را رنگ آمیزی کنید.

مرحلهٔ (۱)

کار خانه گی

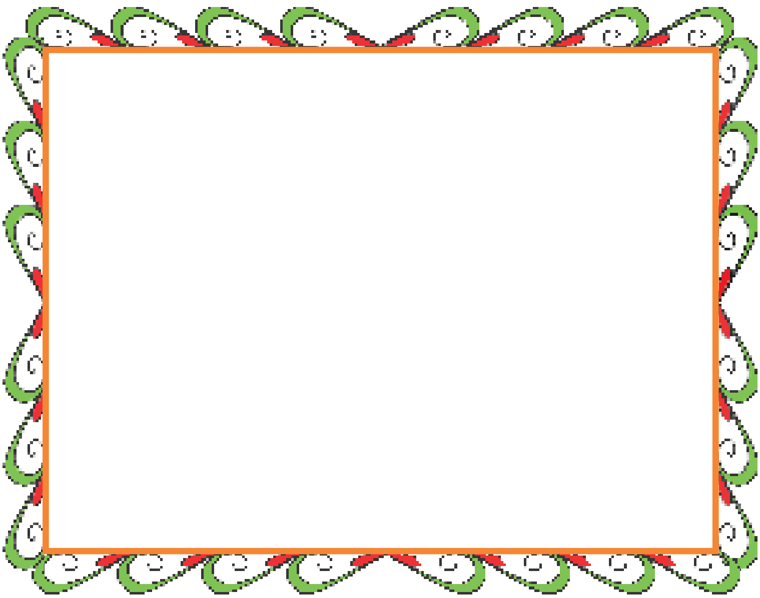
از دیزاین هایی‌که در محیط تان وجود دارد استفاده نموده در کتابچه‌های رسم تان ترسیم نمایید.

درس ۲۷ ترسیم دیزاین‌ها توسط پنسل

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم دیزاین‌های مختلف و رنگ آمیزی آن ها

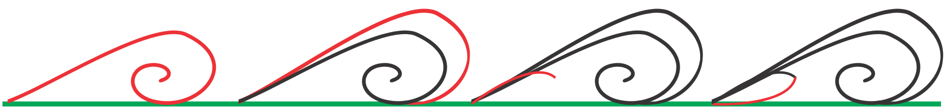
پرسش: چه فکر می‌کنید، از دیزاین‌ها در کدام موارد استفاده می‌شود؟

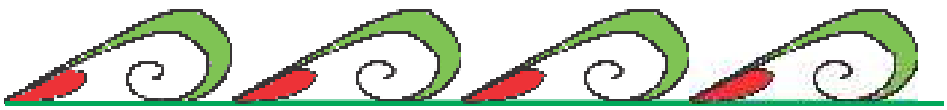
مرحلهٔ (۳)

فعالیت

طرز تفکر خود را در بارۀ دیزاین‌ها، روی صفحۀ کاغذ طرح ریزی و به کمک معلم محترم ترتیب نمایید.

مرحلۀ (۱)

مرحلۀ (۲)

کار خانه گی

مطابق میل خود دیزاین‌ها را در کتابچه‌های خود ترسیم و طرح ریزی نمایید.

درس ۲۸ رنگ آمیزی لباس افغانی

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم و رنگ آمیزی لباس‌های افغانی

پرسش ها:

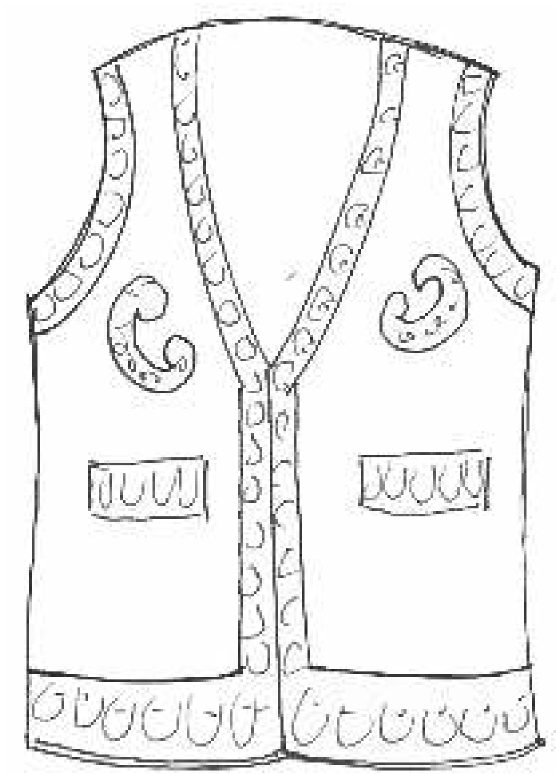
- گاهی لباس‌های افغانی را رسم و رنگ آمیزی کرده اید؟
- در شکل زیر چه می‌بینید؟

مرحلهٔ (۲)

فعالیت

شکل زیر را با در نظر داشت کار استاد رسم و رنگ آمیزی نمایید.

مرحلهٔ (۱)

کار خانه گی

در بارهٔ شناخت لباس‌های محلی از والدین خود معلومات بگیرید؛ سپس آن‌ها را در کتابچه‌های خود ترسیم و رنگ آمیزی کنید.

درس ۲۹

ترسیم آثار تاریخی

هدف
شاگردان طرز ترسیم آثار تاریخی کشور خود را بدانند

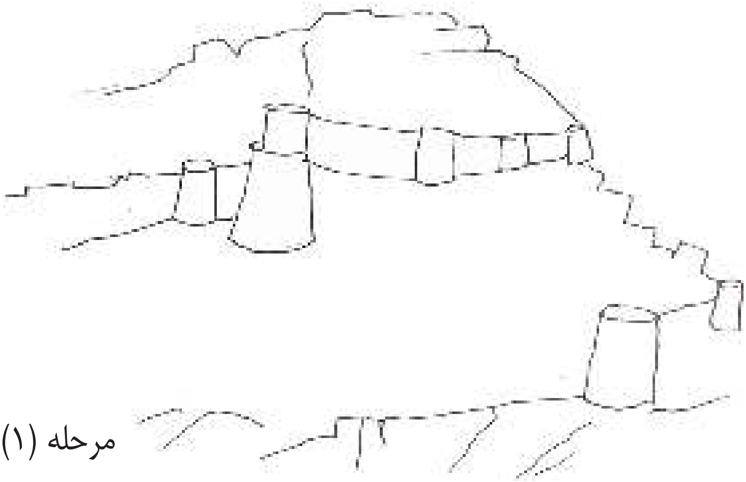
پرسش‌ها: گاهی آثار تاریخی افغانستان را رنگ آمیزی و ترسیم کرده اید؟

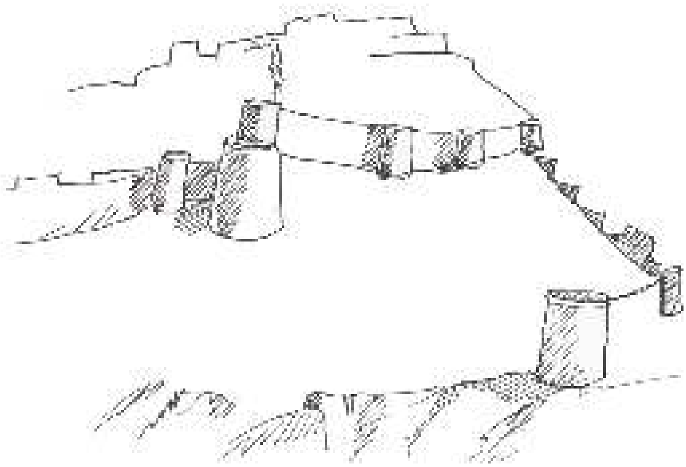
مرحلهٔ (۳)

فعالیت

شکل زیر را با پنسل نرم ترسیم و رنگ آمیزی کنید.

مرحله (۱)

مرحلهٔ (۲)

کار خانه گی

به شکل کتاب به گونهٔ دقیق توجه کرده آن را توسط پنسل رسم و رنگ آمیزی کنید.

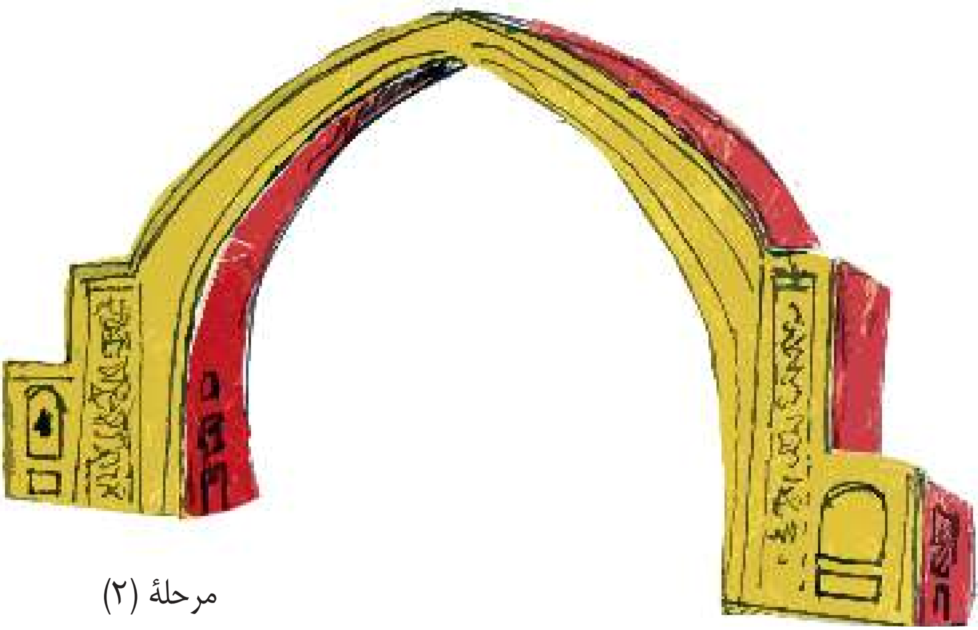
درس ۳۰ کاردستی قلعهٔ بُست

هدف

آشنایی شاگردان با ساختن قلعهٔ بست از کاغذهای رنگه

پرسش:

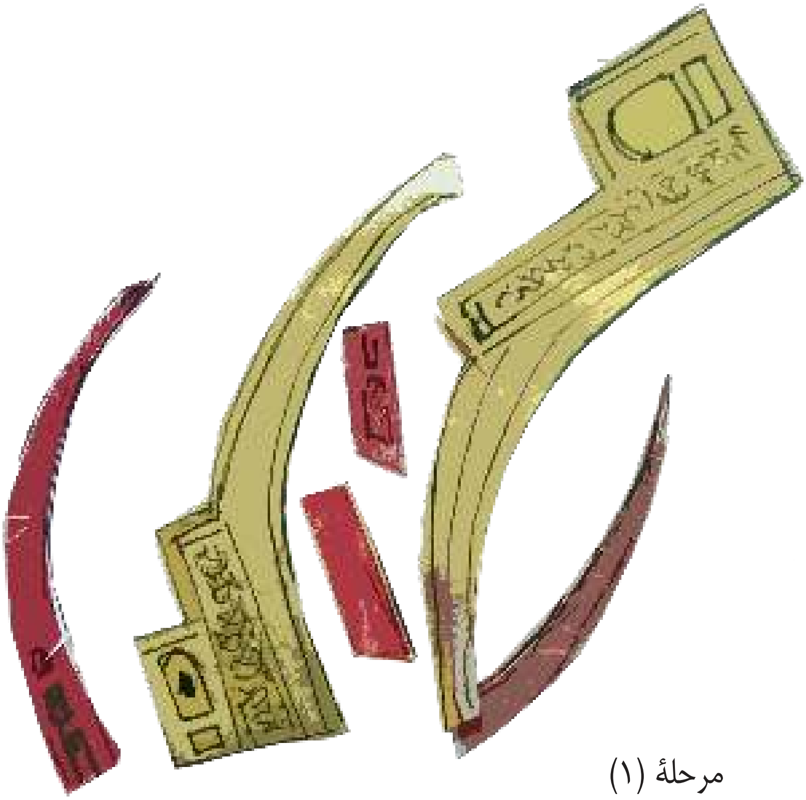
- در ساختن کاردستی قلعهٔ بست از کدام مواد استفاده می‌نمایید؟
- در شکل زیر، تصویر کدام جای را می‌بینید؟

مرحلهٔ (۲)

فعالیت

در گروه‌ها با در نظر داشت ساختمان قلعهٔ بست از کاغذهای رنگه و سفید کاردستی ساخته؛ سپس آن را به نمایش بگذارید.

مرحلهٔ (۱)

کار خانه گی

شکل قلعهٔ بست را از کاغذهای رنگه ساخته روز بعد به صنف بیاورید.

بخش دوم

راهنمای تدریس هنر رسامی

درس ۴

صفحه (۷ و ۸)

زمان تدریس (دوساعت درسی) ساعت اول

عنوان درس	رنگ‌های اصلی	
اهداف عمومی	آشنایی شاگردان با سه رنگ اصلی	
اهداف آموزشی - دانشی - مهارتی - ذهنیتی	از شاگردان انتظار می‌رود تا در پایان این درس به اهداف زیر دست یابند: - با سه رنگ اصلی آشنا شوند. - سه رنگ اصلی را با هم ترکیب کرده بتوانند. - به رنگ آمیزی علاقه مند شوند.	
روش‌های تدریس	فعالیت گروهی، انفرادی، سؤال و جواب، کار عملی و تمرین	
وسایل تدریس	رنگ، کاغذ، مویک، کتاب هنر، قطی رنگ، ظرف آب، قلم پنسل و پنسل پاک	
شیوهٔ ارزیابی	جهت اطمینان یادگیری و تحکیم درس از شاگردان چندسؤال طرح نمایید.	
فعالیت‌های مقدماتی	ادای سلام و احوال‌پرسی، گرفتن حاضری، ترتیب صنف ارتباط درس گذشته با درس جدید.	۵ دقیقه
	پرسش‌های انگیزه یی متن درس: آیا سه رنگ اصلی را می‌شناسید؟	۵ دقیقه

فعالیت‌های معلم	مدت زمان
• سه رنگ اصلی را نام بگیرید. • در ترکیب رنگ‌ها به آن‌ها همکاری نمایید. • درمورد رنگ‌ها برای شان توضیحات دهید. • سؤالات و رودی را برای شان جواب بگویید. • سه رنگ اصلی را مطابق شکل صفحه چهار در یک کاغذ نسبتاً ضخیم ترکیب نمایید.	۳۵ دقیقه

کارخانه گی

یک بار دیگر سه رنگ اصلی را در خانه باهم ترکیب نمایید.

معلومات بیشتر برای معلم

معلم محترم! سه رنگ اصلی عبارت اند از: سرخ، زرد و آبی. در نتیجهٔ ترکیب رنگ‌های سرخ و آبی رنگ بنفش به وجود می‌آید. اگر رنگ‌های سرخ و زرد را باهم ترکیب نماییم، رنگ نارنجی به‌دست می‌آید و اگر رنگ آبی و زرد را باهم ترکیب نماییم، رنگ سبز به دست می‌آید. رنگ‌های اصلی در طبیعت به شکل طبیعی موجود است. در نتیجه از ترکیب آن، رنگ‌های مختلف به‌دست می‌آید. بعضی رنگ‌ها را به نام رنگ‌های بی طرف و یا رنگ‌های خنثی (بی خاصیت) یاد می کنند، این نوع رنگ‌ها در گروه رنگ‌های گرم و سرد مؤثربوده که موارد استعمال زیاد دارند و به نام رنگ‌های بی‌طرف یاد می‌شوند، که در روشن ساختن و تاریک نمودن رنگ‌های گرم و سرد از آن استفاده می‌شود و شامل حلقهٔ رنگ‌ها نمی باشد.

درس ۹

صفحه (۱۷ و ۱۸)

زمان تدریس (دوساعت درسی) ساعت اول

عنوان درس	رسم تخیلی
اهداف عمومی	آشنایی شاگردان با ترسیم منظرۀ تخیلی
اهداف آموزشی - دانشی - مهارتی - ذهنیتی	از شاگردان انتظار می‌رود تا در پایان این درس به اهداف زیر دست یابند: - شاگردان با طرز ترسیم منظرۀ تخیلی پنسلی آشنا شوند. - یک منظرۀ تخیلی را توسط پنسل رسم کرده بتوانند. - به ترسیم مناظر طبیعی و تخیلی علاقه مندی نشان دهند.
روش‌های تدریس	فعالیت‌های گروهی، انفرادی، سؤال و جواب، کار عملی و تمرین
وسایل تدریس	کاغذ، پنسل، پنسل پاک، قطی رنگ، ظرف آب و مویک نقاشی
شیوۀ ارزیابی	جهت اطمینان و تحکیم یاد گیری درس از شاگردان چند سؤال طرح نمایید.

فعالیت‌های مقدماتی		
	ادای سلام و احوال پرسی، گرفتن حاضری، ترتیب صنف ارتباط درس گذشته با درس جدید	۵ دقیقه
	پرسش‌های انگیزه یی متن درس: در بارۀ رسم‌های تخیلی چیزی گفته می‌توانید؟	۵ دقیقه

فعالیت‌های معلم	مدت زمان
• در مورد رسم‌های تخیلی معلومات دهید. • شکل این درس را روی تخته رسم نمایید. • درمورد دوری و نزدیکی شکل معلومات دهید. • شاگردان را برای رسم کردن تشویق نمایید.	۳۵ دقیقه

کارخانه گی

یک منظرهٔ خیالی را رسم کرده به صنف بیاورید.

معلومات بیشتر برای معلم

معلم محترم! در ترسیم شکل‌های تخیلی، شاگردان را به فکر کردن وادار ساخته و این کار در موضوعات هنری ضروری می‌باشد. ساختن کاردستی، دیزاین وغیره را شاگردان طوری بیاموزند که آن‌ها در مورد هر چیزی دقیق فکر کنند؛ سپس به رسم کردن آن شروع کنند. دقیق شدن و فکر کردن نه تنها در مضمون هنر؛ بلکه در تمام مضمون‌ها برای آن‌ها مفید واقع می‌شود و در عمل پیاده شدن موضوعات هنری قوهٔ درک و فهم ایشان را تقویت می‌بخشد و چیزهای جدید را از فکر و خیال خود طرح و ایجاد می‌نمایند. شاگردان قبل از آن که چیزی را بسازند بهتر است در بارهٔ آن دقیق فکر کنند.

درس ۱۹

صفحه (۳۷ و ۳۸)

زمان تدریس (دوساعت درسی) ساعت اول

عنوان درس	رنگ آمیزی گل	
اهداف عمومی	آشنایی شاگردان با ترسیم گل توسط پنسل.	
اهداف آموزشی - دانشی - مهارتی - ذهنیتی	از شاگردان انتظار می‌رود تا در پایان این درس به اهداف زیر دست یابند: - با رسم کردن گل و رنگ آمیزی آن آشنایی پیدا کنند. - گل را رسم و رنگ آمیزی کرده بتوانند. - به رنگ آمیزی گل علاقه مند شوند.	
روش‌های تدریس	فعالیت‌های گروهی، انفرادی، سؤال و جواب، کار عملی و تمرین	
وسایل تدریس	کاغذ، پنسل، پنسل پاک، رنگ، مویک، ظرف آب، کار عملی و تمرین	
شیوهٔ ارزیابی	جهت اطمینان یاد گیری و تحکیم درس از شاگردان چندسؤال را طرح نمایید.	
فعالیت‌های مقدماتی	ادای سلام و احوال پرسی، گرفتن حاضری، ترتیب صنف ارتباط درس گذشته با درس جدید	۵ دقیقه
	سؤالات انگیزه یی متن درس: گاهی گل را ترسیم و رنگ آمیزی نموده اید؟	۵ دقیقه

فعالیت‌های معلم	مدت زمان
• در مورد رسم گل و رنگ آمیزی آن معلومات دهید. • گل را پیش روی شاگردان در یک کاغذ رسم و رنگ آمیزی نمایید. • شاگردان را به رسم کردن تشویق نمایید. • رسم‌های شاگردان را اصلاح نمایید.	۳۵ دقیقه

کارخانه گی

شاگردان یک گل را مطابق میل شان ترسیم نمایند.

معلومات بیشتر برای معلم

معلم محترم! تمام اشیا و موجوداتی که خداوند ﷻ در طبیعت خلق کرده، دارای زیبایی خاص خود اند به خصوص گل‌ها رنگ‌های زیادی را دارا استند، که برای زیبایی حویلی ها، مهمانخانه‌ها باغ‌ها و باغچه‌ها وغیره جاها کشت می‌شود. گل‌ها دارای رنگ‌های مختلف؛ مانند: ، زرد، نارنجی، آبی، گلابی، بنفش، سرخ، سفید، قهوه یی وغیره اند؛ اگر انسان به رنگ‌ها و گل‌ها در طبیعت دقیق شوند به قدرت الهی بیشتر معتقد می‌شوند.

معلم محترم! از نوشتن تکرار پلان راهنمای تدریس به طور جداگانه برای هر درس در این کتاب صرف نظر شده است. شما می‌توانید از پلان راهنمای فوق درتمام درس‌های این کتاب استفاده کنید.

نوت: درس هایی که در این کتاب زمان گیر باشد، شما می‌توانید آن را درسه ساعت درسی، تدریس کنید.